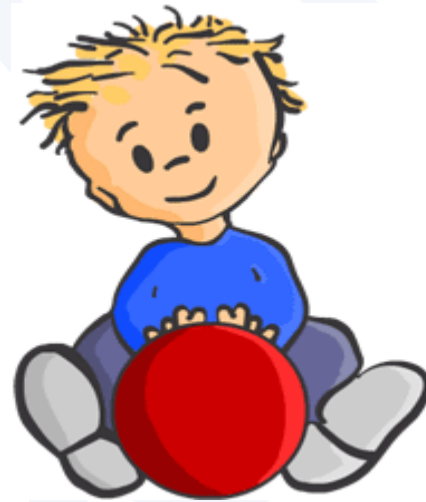

Pilotstudie- Ställa frågor om våld på barnavårdscentralen

Barnhälsovården Region Östergötland

Vilka är vi

- Maria Myrgård, specialist i allmänmedicin, barnhälsovårdsöverläkare BHV Region Östergötland

maria.myrgard@regionostergotland.se

- Malin Wallberg, distriktssjuksköterska, verksamhetsutvecklare BHV Region Östergötland

malin.wallberg@regionostergotland.se

- Sofia Gustavsson, distriktssjuksköterska, samordnare Barnskyddsteam Region Östergötland

sofia.m.gustavsson@regionostergotland.se

Bakgrund till arbetet på Barnhälsovårdsenheten BHV

- Förbättringsarbete på Barnhälsovårdsenheten år 2018
- Det finns omfattande forskningsstöd för koppling mellan våld och psykisk ohälsa
- BHV- psykologer bedriver samtalsstöd och depressionsbehandlingar med (framförallt) kvinnor utifrån psykisk ohälsa i samband med barnafödande
- Vid dessa kontakter träffar psykologen kvinnan enskilt vid majoriteten av samtalen

Frågor om våldsutsatthet ställdes inte på ett systematiskt sätt vid dessa enskilda kontakter

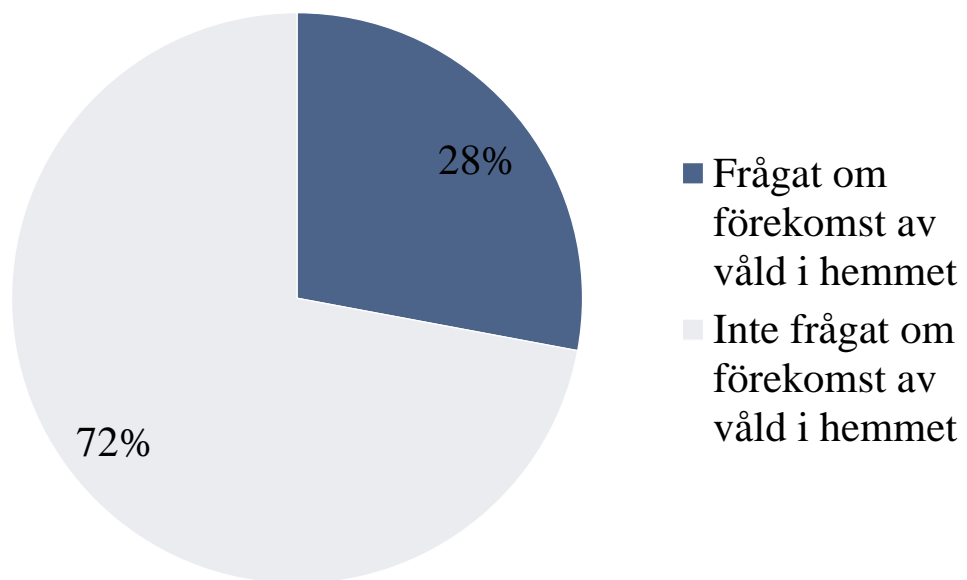
Problemformulering

Det kan finnas familjer som kommer till BHV-enheten där vi inte identifierar förekomst av våld i nära relationer på grund av att vi inte uppmärksammar frågan?

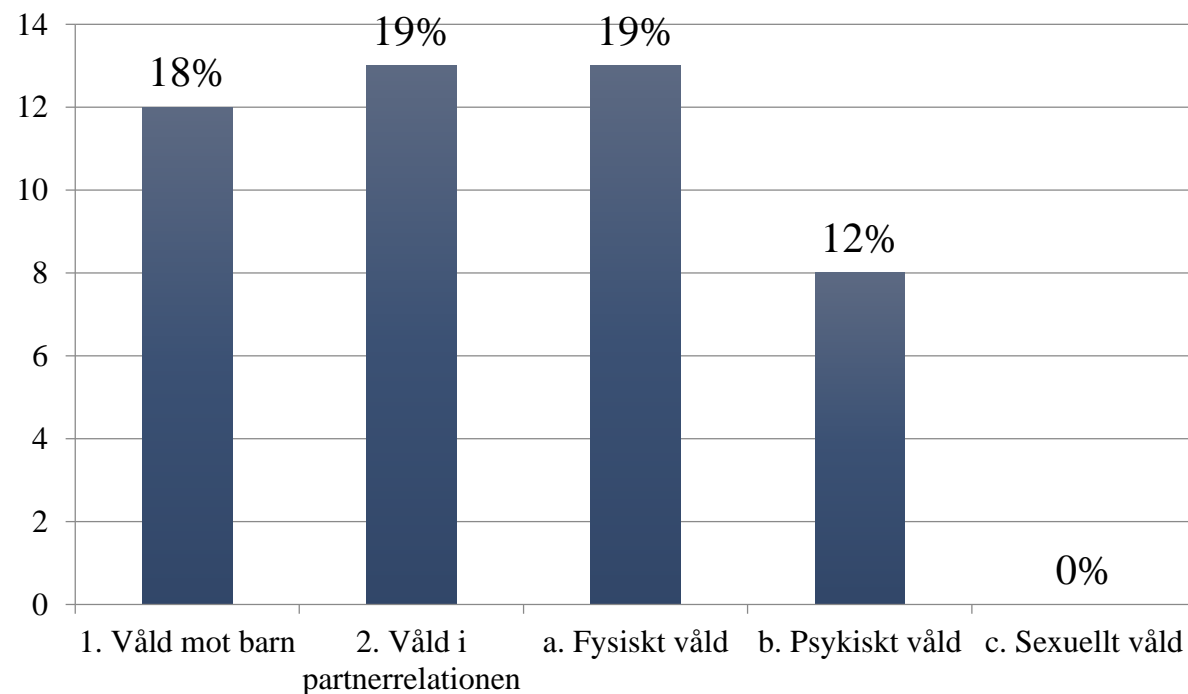
Hur ska vi på BHV-enheten systematiskt uppmärksamma våld i nära relationer?

Kartläggning av 2017

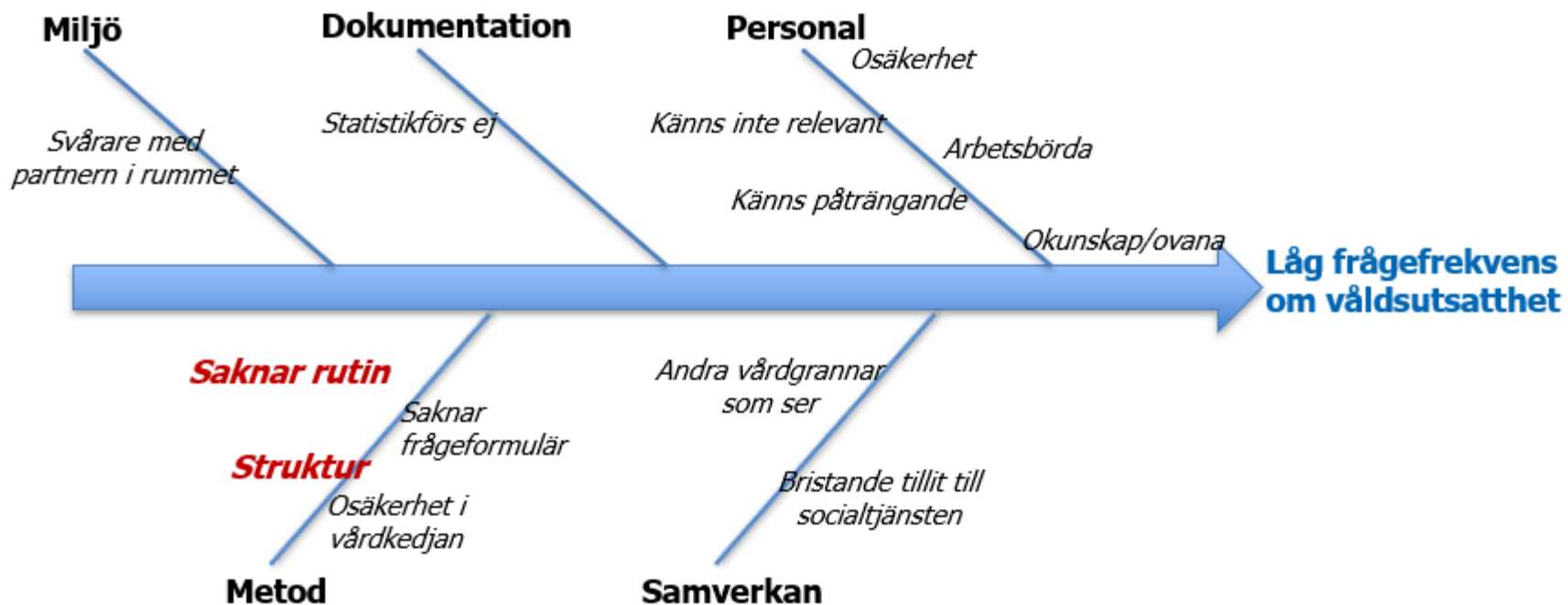
I hur många ärenden har du ställt frågor om förekomst av våld i hemmet?

I hur många ärenden har du ställt frågor om förekomst av våld i hemmet?

Fiskbensanalys

Utformande av frågeformulär

- Ett frågeformulär med 10 frågor om våldsutsatthet utformades
- Tog hjälp av ett formulär som användes i Örebro och Värmlands län på BVC/MVC som utgångspunkt. (Ole Hultmann Fil. Dr. Leg psykolog, leg psykoterapeut, Psykologiska institutionen, Göteborgs Universitet)
- Formuläret som togs fram innehåller frågor om psykiskt, fysiskt och sexuellt våld, riktat mot såväl föräldern själv som mot barnet
- Skriftlig handledning till psykologer och enkät till föräldrar utformades

Resultat, uppföljning och implementering på BHV

Resultat efter ett år:

- Av de föräldrar som psykologerna träffat utifrån sitt eget psykiska mående, under perioden september 2018 till september 2019, har **89%** tillfrågats om våldsutsatthet i hemmet
- Av 57 föräldrar har 26 uppgett att de varit utsatta för våld någon gång i livet

Uppföljning/förvaltning och implementering på BHV:

- Bra med strukturerat sätt att fråga om våldsutsatthet
- Beslut att implementera frågeformulär som rutin i arbetet på BHV
- Planer på att vidareutveckla arbetssättet för pilotstudien på barnavårdscentraler BVC

Varför ska BVC prata om våld och ställa frågor på rutin?

- BVC är en viktig arena som möter nästan alla barn och familjer
- I arbetet på BVC ingår att främja hälsa och att förebygga ohälsa hos barn
- Våld i hemmet innebär stora risker för barn
- Att ställa frågor på rutin till alla föräldrar är ett viktigt arbetssätt för att fånga upp föräldrar och barn i våldsutsatthet
- Strukturerat arbetssätt med frågeformulär skapar jämlik barnhälsovård och trygghet i att ställa frågor till alla
- Preventivt arbete med tidiga insatser minskar fysisk och/eller psykisk ohälsa både nu och senare i livet

Pilotstudie på BVC

Arbetsgrupp

Malin Wallberg & Maria Myrgård,
Barnhälsovårdsenheten

Sofia Gustavsson & (Åsa
Kastbom), Barnskyddsteamet

Mål och syfte utformades

Planering och samverkan

Ansökning av medel, pengar
från Primärvårdcentrums FOU-
fond, 50 000 kr

Planering och struktur av studie
Material till utbildning och
toolbox

Termgrupp Cosmic och E-hälsan
kontaktades utifrån
dokumentationsbehov

Planering och samverkan

Regelbundna möten med
statistiker om enkäter till BHV-
SSK som deltar i studien

Konsult Madeleine Coccozza,
socioonom, leg psykoterapeut,
med.dr.

Pilotstudie på BVC

Mål och syfte med pilotstudien

Att BVC systematiskt ska fråga och uppmärksamma våld i nära relationer

Att identifiera familjer och barn där det förekommer eller förekommit våld för att kunna göra insatser

Pilotstudie på BVC

Pilotgruppen

- Förfrågan till alla sjuksköterskor på BVC för att finna intresserade till pilotstudien
- Önskemålet var att ha spridning över regionen, BVC med olika vårdtyngd
- 19 BHV- sjuksköterskor som deltog i pilotstudien
- Halvdagsutbildning för BHV- sjuksköterskorna med information digitalt

Toolbox :

- Handledning frågeformulär
- Frågeformulär
- Föräldraenkät
- Mallar för dokumentation efter besöket
- Material och kontaktuppgifter från Region Östergötland gällande barn som far illa, våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck
- Björn Tingberg bok "*När små barn far illa*"

Pilotstudie på BVC

- Start av pilotstudien med frågeformulären maj 2022
- Pilotstudien pågick 8 veckor innan sommaren och 8 veckor efter sommaren
- Fortlöpande kontakt med sjuksköterskorna i piloten
- Frågor till båda vårdnadshavarna
- Frågorna besvaras vid de enskilda samtalen vid 6-8 veckor för mamman och vid ca 4 månader för pappa/icke födande förälder
- Information om anonymitet till föräldrar
- Pilotstudien genomfördes helt i pappersform

Resultat frågeformulär

Deltagare i pilotstudien:

19 BHV-SSK utspridda från regionens BVC.

Antal utdelade frågeformulär 178 st

Frågeformulär utdelat vid 6-8 v 53+74 =127

- Utfall vuxen $27/127=21\%$
- Utfall vuxen + barn $5/127=3,9\%$
- Utfall barn $1/127=0,8\%$

Frågeformulär utdelat vid 3-5 mån= 29+22 =51

- Utfall vuxen $9/51=18\%$
- Utfall vuxen + barn $2/51=0,4\%$
- Utfall barn $2/51=0,4\%$

Resultat föräldraenkät

- Ifyllda föräldraenkäter 139 av 178 = 78%
- Positiv inställning till frågeformuläret 126/139 = 91%
- Negativ inställning 0/139
- Varken positiv eller negativt inställd 10/139 = 7%

Utvärdering till BHV-SSK, exempel på några frågor

- Vilken är din allmänna inställning till att uppmärksamma våld i nära relationer på BVC?

Svar: Mycket positiva 16 st, Ganska positiv 3 st

- Vilken är din allmänna inställning till att dela ut frågeformuläret om våld i nära relationer på BVC?

Svar: Mycket positiv 13 st, Ganska positiv 5 st, Ganska negativ 1 st

- Hur tycker du att frågeformuläret fungerar som verktyg att använda för att ställa frågor om våld på BVC? Svar: Mycket positiva 12 st, Ganska positiva 4 st, Ganska negativa 3 st

- Hur tycker du att stödet från projektgruppen har fungerat?

Svar: Mycket positiva 12 st, Ganska positiv 7 st

- Har du upplevt problem med att hantera eller agera på ett utfall på frågeformuläret? Svar: 19 st Nej

- Har det hänt att du avstått från att lämna ut frågeformuläret?

Svar: Nej 9 st, Ja, en gång 6 st, Ja, flera gånger 4 st - tidsbrist, språksvårigheter

Kommentarer och upplevelser från att använda frågeformuläret

Positiv återkoppling:

- Öppnar upp till samtal om våld
- Strukturerat arbetssätt
- Tycker det känns bra att kunna hänvisa vidare för de som har fått utfall
- Många föräldrar har delat med sig om det de varit med om tidigare
- Upplever inte att relationen till föräldrarna har påverkats negativt av frågorna

Mindre bra med frågeformuläret:

- För många frågor
- Svårt för föräldrar med annat språk att fylla i/ förstå frågorna
- Svårt att hinna med vid besök

Förbättringsförslag/ Utvecklingsmöjligheter:

- Hade varit bra med en träff och avstämning efter halva piloten för att prata om material etc
- *"Hoppas vi kommer kunna ställa frågor om våld till alla föräldrar som en ny rutin"*

Utvärdering till BHV-SSK som haft utfall på frågeformulär

- Ny enkät skapades kring åtgärder vid utfall
- 11 BHV-SSK som uppgett utfall
- Frågorna i enkäten berörde olika åtgärder vid utfall
- De flesta utfall var våld som skett tidigare i livet hos den vuxne och behövde inte åtgärd efter samtal hos BHV-SSK. De övriga hänvisades till kurator, BHV-psykolog, spädbarnsverksamhet samt för stöd av Socialtjänst
- 1 fall ledde till orosanmälan och akuta åtgärder

Slutsats och beslut framåt

- Mycket positiv respons från BHV-SSK kring att ställa frågor om våld på ett strukturerat sätt
- Frågorna passar bättre och fångar mer aktuell problematik i en redan utvald grupp som till de föräldrar som kommer till BHV- psykologer för samtalsstöd och depressionsbehandlingar utifrån psykisk ohälsa i samband med barnafödande
- Frågeformuläret är begränsat till frågor om våld och fångar inte andra psykosociala riskfaktorer som ökar risken att barn far illa. BVC behöver en bredare ingång
- Dialog med nationella teamet BarnSäkert ht-23. I modellen BarnSäkert ingår frågor kring ekonomi, nedstämdhet, extrem stress, våld och riskbruk av alkohol
- Dec-23 - Beslut att utreda förutsättningar för en länsgemensam samverkansstruktur för alla barn i Östergötland. Statsbidrag via Myndighet för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFOF) till att genomföra BarnSäkert som pilot i Östergötland
- Hösten 2024 planeras en pilot med 3-4 vårdcentraler och kommuner
- Ansvariga för piloten är Barnhälsovårdsenheten i Östergötland. Arbetsgruppen stöds av det nationella teamet för BarnSäkert

BarnSäkert – pilot i piloten RÖ

Utökande frågor kring våld

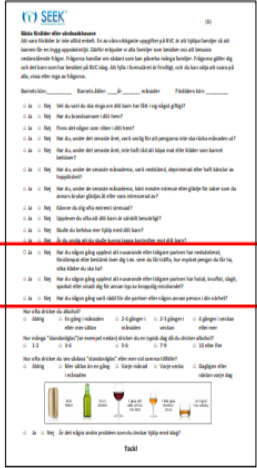

Frågor i föräldraformuläret

Har du någon gång upplevt att nuvarande eller tidigare partner har nervärderat, förolämpat eller bestämt över dig t.ex. vem du får träffa, hur mycket pengar du får ha, vilka kläder du ska ha?

Har du någon gång upplevt att nuvarande eller tidigare partner har hotat, knuffat, slagit, sparkat eller utsatt dig för annan typ av kroppslig misshandel?

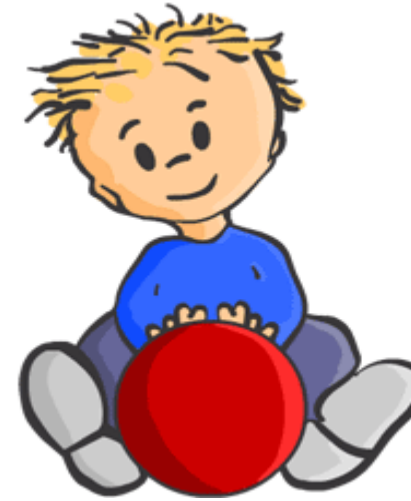
Har du någon gång varit rädd för din partner eller någon annan person i din närhet?

- Tillägg av frågor om våld som berör:
 - Sexuellt våld
 - Våld mot barnet
- Förtydligande kring fysiskt, psykiskt våld med aspekten heder

Projektgruppens upplevelse

- Positiv respons från både SSK och föräldrar
- Spännande och lärorikt att genomföra piloten
- Tidskrävande och utmanande, men mest roligt
- Hög motivation för att finna ett hållbart och strukturerat sätt att fråga
- Fint att samverka mellan Barnhälsovårdsenheten och Barnskyddsteamet
- Det är hög tid att börja fråga strukturerat och på rutin!

Tack från oss!